

Szia!

Köszöntünk a *Kiköltözős Értékmátrix* munkafüzetében!

A következő oldalakon megmutatjuk, **hogyan használhatod ezt az egyszerű technikát arra, hogy:**

- **Letisztázd**, milyen szempontok a legfontosabbak a számodra a külföldre költözésnél
- **Összehasonlítsd** a jelenlegi helyzetedet a kigondolt célországaiddal
- **És leszűkítsd az előtted álló lehetőségeket**, ha több ország vagy egy országon belül több város között gondolkodsz

Így a költözésednek bármelyik szakaszában vagy – gondolkodsz rajta, aktívan tervezed, vagy már célegyenesben vagy – ez a technika segíteni fog, hogy átgondolt döntést tudj hozni a következő lépésről.

Fontos, hogy az **Értékmátrix nem azzal foglalkozik, hogy mit kéne akarnod**, és ki szerint hogyan kéne kinéznie az életednek, **hanem hogy te mit szeretnél, milyen értékek fontosak neked**, és a rendelkezésre álló **lehetőségek közül mi áll ehhez a legközelebb** -- ha pedig még nincsenek is rendelkezésre álló lehetőségek, tudni fogod, hogy mit keress.

Ezzel a folyamattal megtalálhatod azt a megoldást, ami a most rendelkezésedre álló megoldások között a lehető legjobb, és az lesz az új alap, amiből kiindulva el tudsz kezdeni egy számodra ideális élet felé közelíteni.

A következő oldalakon elmondjuk:

- hogyan rajzolj magadnak Értékmátrixot a külföldre költözésedhez
- hogyan szűkíts az előtted álló lehetőségek közül
- hogyan válaszd ki az ideális opciót 5 egyszerű lépésben
- adunk rengeteg ötletet szempontokhoz, amiket összemérhetsz egymással
- az utolsó oldalon találsz egy biankó Értékmátrixot is, amiből bármennyit nyomtathatsz, amennyire csak szükséged van

Izgin hangzik? :)

Akkor blokkolj ki 15-30 perc időt, lődd ki a közösségi oldalakat, némítsd le a telefonodat, és vágjunk is bele.

Sok sikert!

Via és Ádám

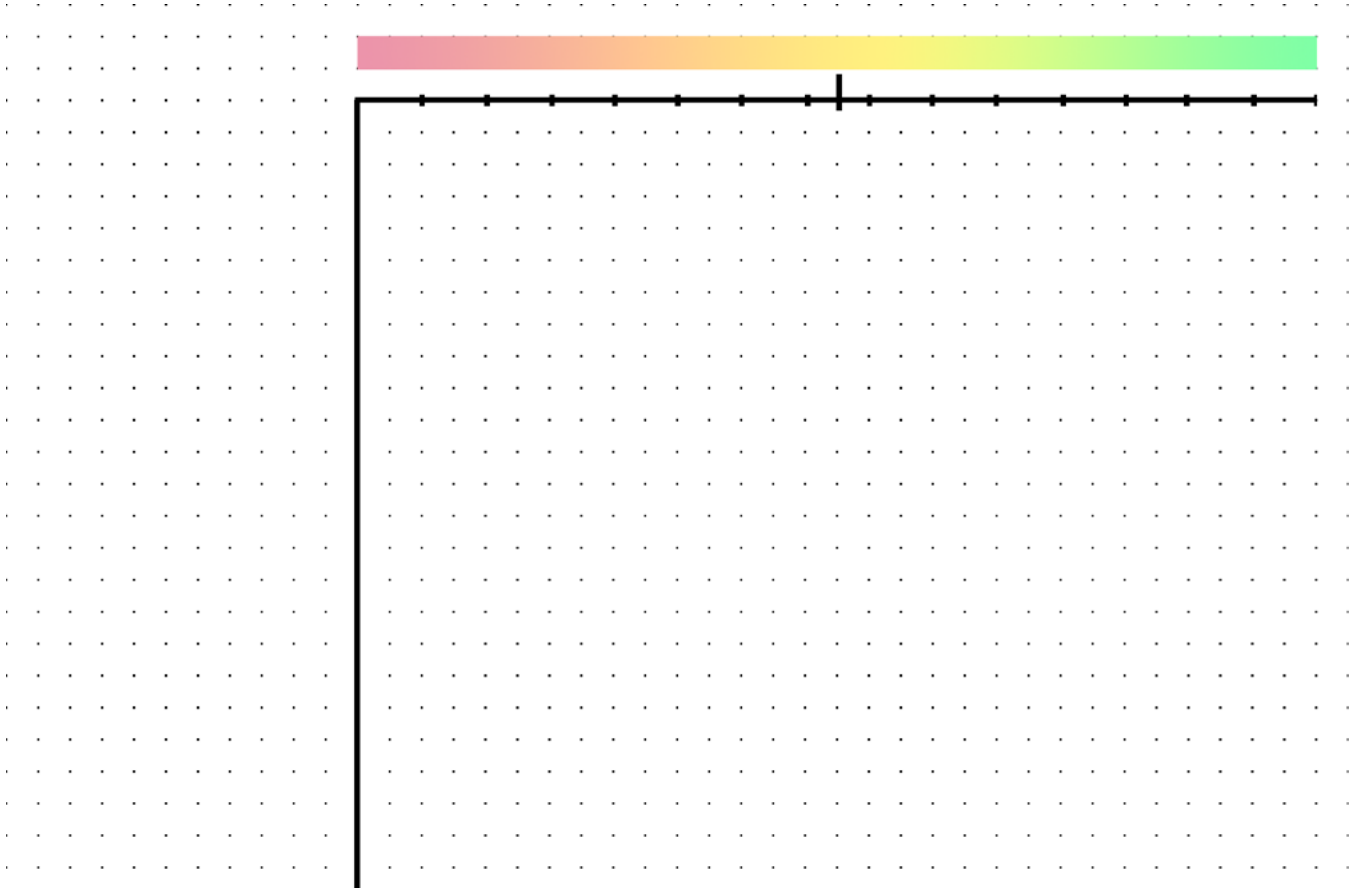
A kikoltoztunk.hu oldal és podcast vezetői

Hogyan néz ki a gyakorlatban a Kiköltözős Értékmátrix?

A technika alapja egy táblázat, amit te magad is megrajzolhatsz papírra, füzetbe, jegyzetömbre, pontrácsos jegyzetfüzetbe, matekfüzetbe, amibe jólesik. Még Excel-táblát is nyithatsz neki, ha jobban szereted digitálisan pakolászni a dolgokat. :)

A táblázat üresen így néz ki:

Az Értékmátrix egyszerű logika szerint működik. **A táblázat mellett, a bal oldali oszlopban sorról sorra listázhatod azokat a szempontokat, amiket vizsgálni szeretnél.**

Aztán minden a színes vonalak alatt pedig azt jelölöd, hogy mennyire vannak jelen ezek a dolgok a vizsgált területen.

Minél inkább a jobb oldalra ér el valami (zöld), annál fontosabb, vagy annál “jobb”, vagy annál “több”, attól függ, hogy mi is az, amit mérsz. Ami középen van, sárga, az “elmegey”, vagy “nem érdekes”, ami pedig legalul van, az a “nem fontos” vagy esetleg konkrétan “ne legyen ilyen”-t is jelenthet. Direkt nem írtunk sem százalékokat, sem szöveget, sem számokat a színek mellé – **a színezés azt segíti, hogy bármilyen szempontokat összemérhess egymással**, és mert így könnyebb navigálni az adatok között.

Nézzünk egy konkrét példát, mert úgy sokkal világosabb lesz a dolog, mint ha általánosságban beszélünk róla. :)

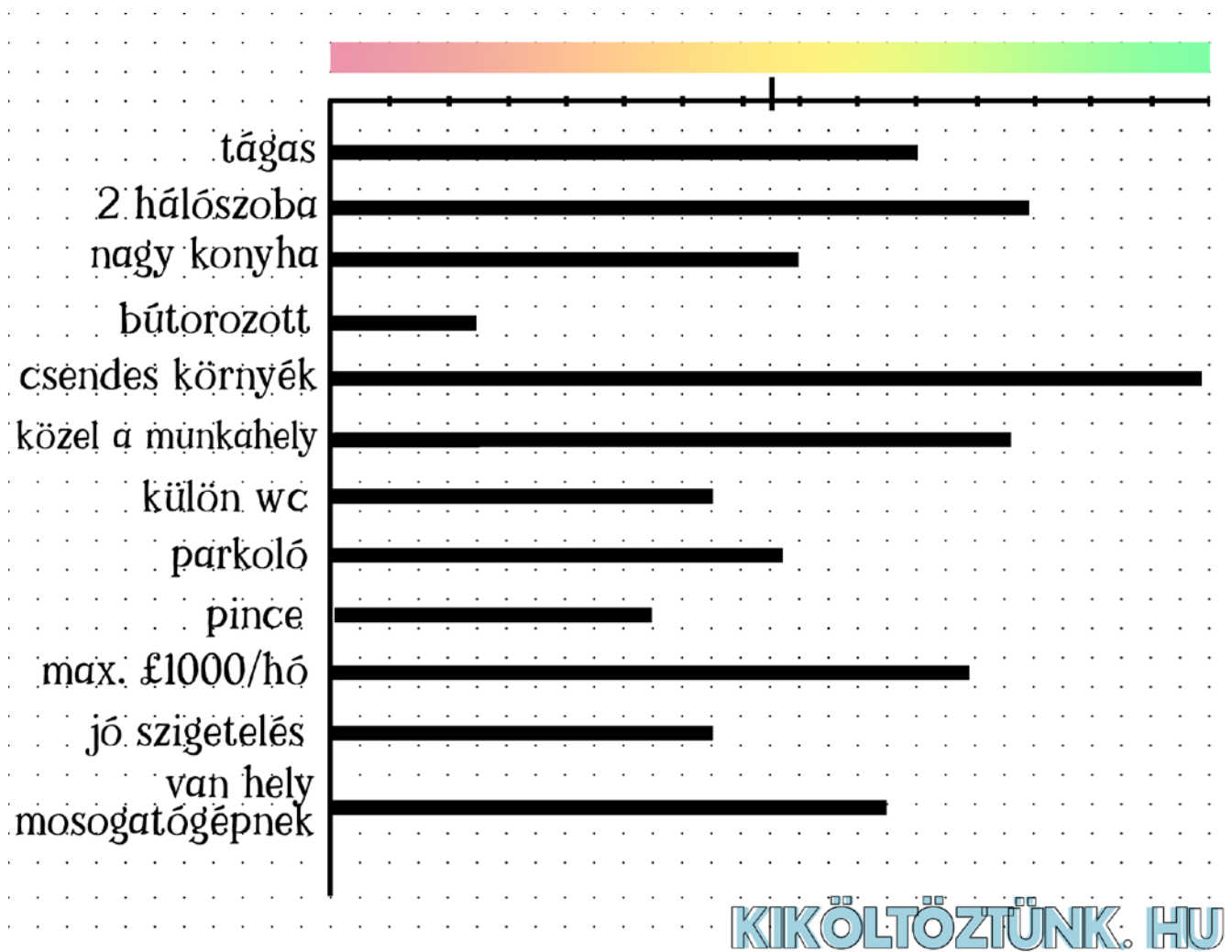
1. lépés: Az IDEÁLIS állapot – Te mit szeretnél?

Minden költözés jár több-kevesebb kompromisszummal (erről még lesz szó a későbbiekben), de csak akkor fogsz tudni az adott helyzetben gyorsan és jól dönteni, ha tisztában vagy azzal, hogy *mihez képest* jelent valami kompromisszumos megoldást, illetve, hogy az előtted álló lehetőségek közül melyik pontosan miben jelent kompromisszumot.

Ezért minden Értékmátrix első lépése az ideális állapot felrajzolása. Innen is jön a név: bármilyen témáról is legyen szó – országválasztásról, városválasztásról, lakásválasztásról vagy munkaválasztásról –, azokat az értékeket fogod felvezetni, amik számodra most a legfontosabbak.

Minden költözés egyik alapkérdése, hogy milyen lakás az, ahova ideálisan költözni szeretnénk. Fogunk egy üres Értékmátrix-táblázatot, **a függőleges tengely mentén sorról sorra felvezetjük a fő szempontokat**, amit szeretnénk az álomlakásban, és **berajzoljuk a sávokat aszerint, hogy mennyire fontosak** ezek a szempontok.

Az IDEÁLIS Értékmátrix táblázat valami ilyesmi lehet például:

KIKÖLTÖZTÜNK. HU

Ha valamelyik sávot a végéig berajzoltuk – a zöldben van –, az azt jelenti, hogy ez nagyon fontos nekünk, enélkül oda nem költözünk. Ha ez az igény nem teljesül, akkor az is benne van a pakliban, hogy az a lakás szóba sem jöhet. **Ha valamelyik sávot a sárgáig húztuk**, az a “jó, ha van, de nem lényeges”, **a piros pedig** “ez semmiképpen ne legyen”.

Az elképzelt ideális albérlet a példánkban tágas, közel van a munkahelyünkhöz és csendes környéken van. A külön WC nem lényeges, pince nem gond, ha nincs. Parkoló és nagy konyha jó, ha van, de nem fontos, viszont lehetőleg ne legyen bútorozott.

A saját álomlakás vagy albérletkereső táblázatodban persze nem ezeket a szempontokat vezetnéd fel, hiszen teljesen egyedi, hogy kinek mi a fontos vagy kevésbé fontos szempont.

- Ha valaki nem főz otthon, neki jó lesz a kicsi konyha is, de lehet, hogy az erkély létszükség, mert szeret kinn ücsörögni.
- Aki egyedül költözik, beírhatja sárga opciónak a lakótársakat – azaz nem gond, ha vannak még mások is a lakásban –, de egy többtagú családnak a lakótárs kapásból a piros zónába kerülhet, mert ők mondjuk nem akarnak másokkal élni.
- Ha állattal költözől, nyilván csak olyan lakás jön szóba, ahol a főbérlő vagy a házzsabályzat engedi az állattartást.

Lehetnek olyan szempontok is, amiket nem tudsz befolyásolni. Ha a költözéssel párhuzamosan, vagy a költözés után kezdesz majd el állást keresni, akkor hiába szeretnéd, hogy közel legyen a munkahelyedhez a lakás, erre az információra most nem fogsz tudni válaszolni egy kiszemelt lakásnál sem, így lehet, hogy felvezetni sem érdemes.

Itt nincsenek alapból jó vagy rossz megoldások. Minden azon múlik, hogy **te, aki kitöltöd, neked mi a fontos szempont**, mit képzeltél el magadnak.

Mire rajzolhatsz még „ideális állapot” táblázatot?

Mi az érthetőség kedvéért lakással mutattuk a példát, de **ugyaneyt az ábrát felrajzolhatod ország- és városválasztáshoz is**, ahol használhatsz ugyanilyen konkrét összehasonlítási alapokat (pl. beszéled a nyelvet, megfizetik a szakmádat, könnyű vállalkozást alapítani, a várható fizetésedből bőven kijön a lakbér, mennyire szereted az időjárási viszonyokat, egy rövid repülőútra van Magyarország).

Országválasztásnál absztraktabb, elvontabb szempontokat is felvezethetsz, pl. befogadó a kultúra, tiszták-e az utcák, sok-e a bürokrácia, kompatibilis-e az étkezéssel, vannak-e olyan szabadidős tevékenységek, szubkulturális klubok, amikhez tartozol.

Minél elvontabb egy szempont, annál valószínűbb, hogy nem feltétlenül fogsz tudni rögtön választ találni rá, amíg nincs vele közvetlen tapasztalatod, pl. egy próbaút révén, mindemellett fontos, hogy már most tisztában legyél a saját elvárásaiddal, mert ezzel alapozod le azt, hogy jól érezd majd magad azon a helyen, amit új otthonodnak választasz.

2. lépés: Mi van most?

Ha megvan az ideálisod, a következő lépés ránézni arra, ami most van. Hogyan néz ki a jelenlegi helyzeted egy ilyen táblázatban? **Fogj egy második üres táblázatot, rajzold be a vonalakat ugyanezen szempontok alapján a mostani körülményekhez**, a fenti példában maradva tehát azt a helyzetet ábrázolod, hogy milyen most ott élni, ahol most élsz.

Mennyire teljesülnek jelenleg a számodra fontos szempontok? Lesz olyan, amiben most megfelel az igényeidnek a jelenlegi helyzet, de simán lehet több olyan neked fontos dolog és érték is, amit a mostani környezeted nem biztosít. Ez kijelölheti számodra az irányt, hiszen valószínűleg **eleve ezek a különbségek azok, amik miatt a költözésedet tervezed**.

Így bármik is a költözésed szempontjai, látszani fog, hogy melyik általad felrajzolt konkrét területeken kell “többet tudnia” az új helynek a régihez képest. Ez sokkal kézzel foghatóbb lesz így, mintha csak annyit mondanál, hogy “legyen jobb”. Hiszen oké, de *miben?*

Azért segít a jelenlegi helyzet ábrája kiválasztani, hogy merre indulj el, mert látod, hogy milyen hiányosságai vannak a jelenlegi helyzetnek.

Ezzel az információval a birtokodban már el tudsz keresni opciókat, és a megoldás felé tudsz fordulni. Tudod, hogy *mi van most*, azt is tudod, hogy *mit szeretnél*. A válasz, amit keresel, valahol a kettő között lesz: pont olyan ügysem lesz, mint amit kitaláltál, de megvan az alsó lécs is, amit meg kell ugrania: a jelenlegi helyzethez képest már tudod, mik azok a változások, amikre szükséged van ahhoz, hogy úgy érezd, hogy megérte váltani.

3. lépés: Szűkítsd le az opcióidat

Ha már vannak opcióid, és találtál megoldási lehetőségeket a felvetett helyzetre (választandó várost, országot, állásajánlatokat, lakáshirdetéseket, és így tovább, attól függően, hogy mit keresel), jöhet a szelektálás. Az ideális táblázatot azért hoztuk létre, hogy legyen mivel összehasonlítani a rendelkezésünkre álló lehetőségeket, amiknek a következőkben egyenként megrajzoljuk a saját értékmátrixát.

De nem akarunk magunknak pluszmunkát csinálni, ezért **előbb szortírozzunk egy kicsit**.

Teljesen felesleges ugyanis olyan opciókkal foglalkozni, amikről már most tudod, hogy szóba sem jöhetnek. Az albérletes példánknál maradva, ha van előtted olyan lakás, ami felújítandó, vagy a folyosó végén van a szomszédokkal közös WC, és te illet semmiképpen sem szeretnél, akkor felesleges az idődet húzni azzal, hogy ezeknek külön táblázatot rajzolgass, hogy aztán megerősítsd magadnak azt, hogy ez nagyon nem lesz jó.

Ha tehát ránézésre tudod valamiről, hogy nem lesz jó, azt zárd ki most.

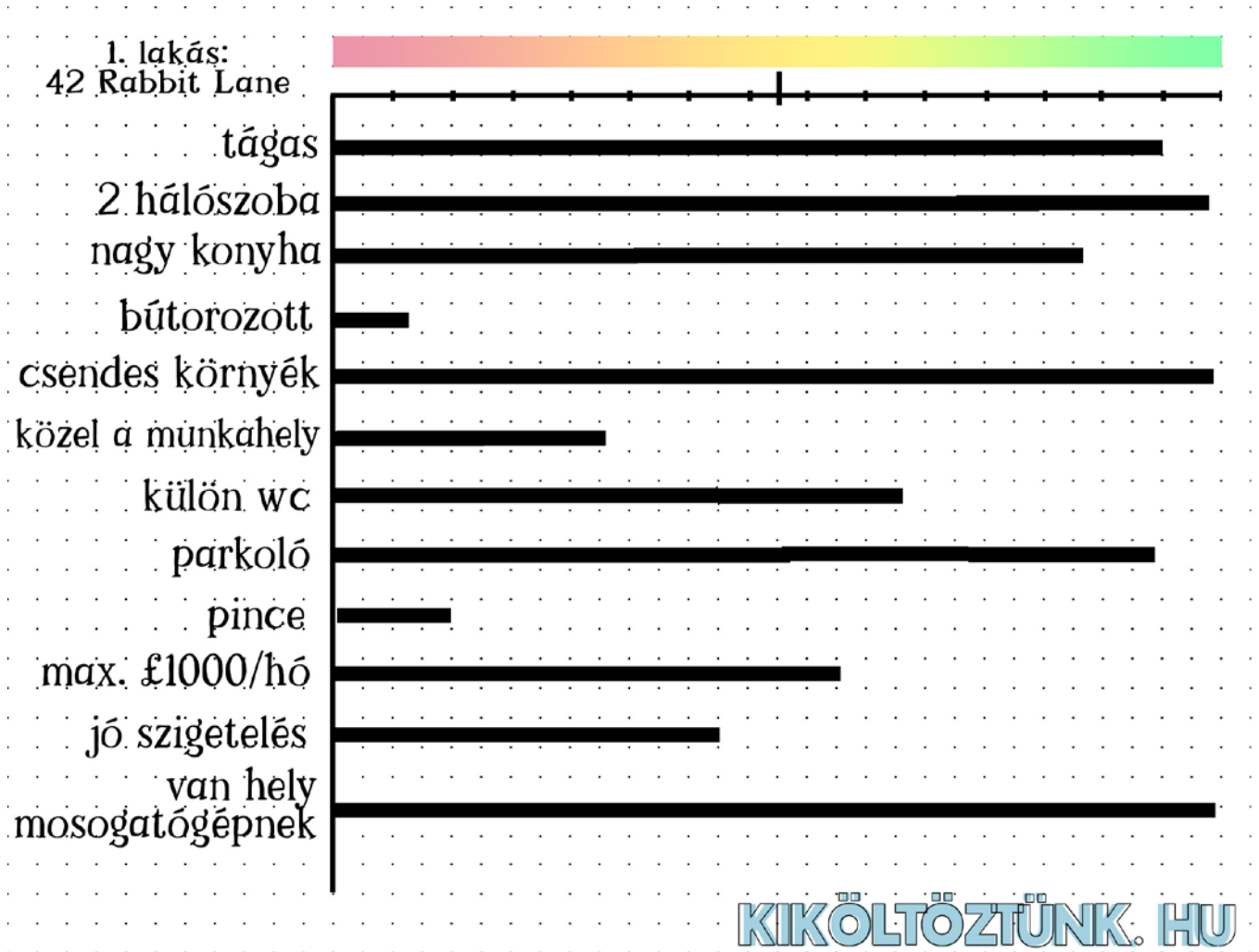
Ennek a lépésnek a végére már csak a tényleg labdába rúgó lehetőségek lesznek előtted.

4. lépés: A végleges opciók – Mi közül választhatsz?

Ha megvan az ideális táblázat, és megvannak az előtted álló lehetőségek is, amik fent maradtak a rostán, következhet a **negyedik lépés, amiben a rendelkezésre álló lehetőségeket mérjük össze az ideállissal – és egymással.**

Ehhez a lépéshez **rajzolj/nyomtass még annyi üres táblázatot, ahány opció közül a szűkítés után válogatsz.**

Ezeknek a függőleges tengelyére ugyanazokat a szempontokat írd fel, mint az IDEÁLIS ábrádnál (legyenek ugyanolyan sorrendben is, hiszen akkor könnyebb lesz összevetni őket), majd töltsd ki az ábrát a választási lehetőségek tényleges adataival.

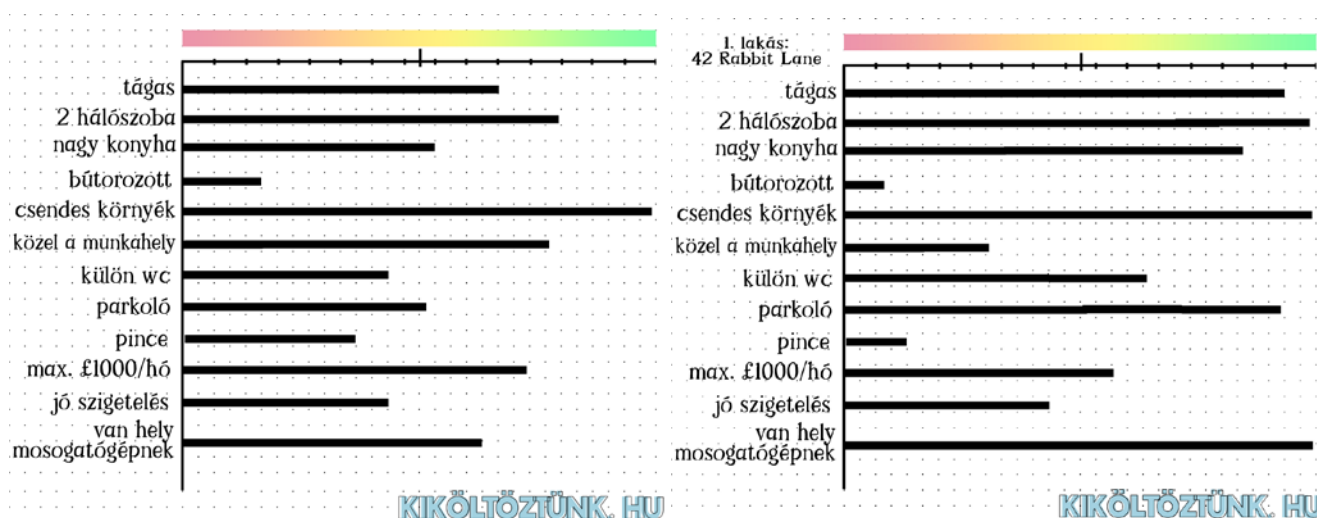
Az albérlet példánál maradva, ha négy lakáson gondolkodsz, amik között vannak egyezések és eltérések is, az értékmátrixaik külön-külön felvázolásával sokkal könnyebb lesz megállapítanod, hogy a számodra ideális állapothoz képest melyik hol helyezkedik el.

5. lépés: Kompromisszumok & a döntés

Megvan az összes táblázatunk, **jöhet az összehasonlítás**. Vedd magad elé az IDEÁLIST és az összes OPCÍÓ táblázatodat.

Bármilyen lehetőségeket is mérsz össze egymással, elég ritka, hogy pont olyat találj, amit keresel. De ha egyértelműen látod, hogy milyen pontokon kell engedned az elvárásokból, illetve mi az, ami teljesül, akkor **könnyebben tudsz dönteni, mintha egy egyszerű pro-kontra listád lenne.**

Először mérjük össze az ideális albérletünk táblázatát az első példa lakással. Balra az ideális, és jobbra pedig az első példa lakás:

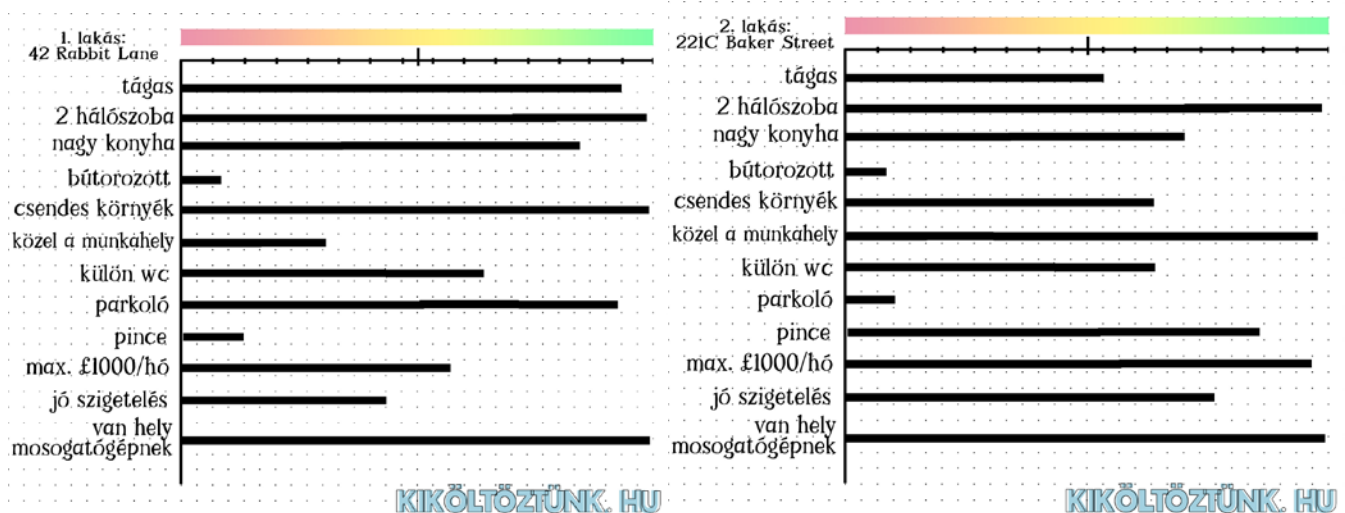
Zöldben van-e minden, aminek zöldben kell lennie, és semmi olyan nem piros, amit zöldben szeretnénk? Ez az első, amit rögtön lehet látni.

Ha sárga igények vannak a pirosban, az kevésbé gond (nincs saját parkoló, és pince sem), de **ha nagyobb eltérések vannak, akkor ott meg kell nézni, hogy mi az, amit bevállalunk a lakásért, vagy esetleg annyira félremegy, hogy nem jó döntés lesz.**

A példa lakás bizony nincs közel a munkahelyhez – nincs is rettenetesen messze, hiszen nem pirosat kapott, csak sárgát, de azért nem is a zöldben van, ahogy szerettük volna. Ellenben tágas, 2 hálós, csendes környéken van, nem bútorozott, ahogy szerettük volna, és a konyha sem túl kicsi. Mivel van saját parkoló, nem kell az utcán parkolásért fizetni, ezért cserébe megéri, hogy eredetileg 1000 fontot szántunk a lakásra, de ez a konkrét hely 1100-ba kerül havonta.

Mivel nagyon személyes az, hogy kinek mi a fontos, nincs egyértelmű jó válasz arra a kérdésre, hogy akkor ez egy jó döntés lesz-e egy olyan embernek, akinek a bal oldali az ideális elvárása. Minden attól függ, hogy neki megéri-e, ő bevállalja-e ezt a kompromisszumot, azaz a konkrét példánál maradva: ha nincsen jobb opció, hajlandó-e többet utazni a munkahelyéért azért, hogy utána a tágas, csendes, jó környéken levő lakásába menjen haza? Van, akinek ez egyértelmű IGEN. Más inkább nézelődik tovább. Mindkét döntés helyes, ha az elégedett vele, aki meghozza.

Mivel ritkán létezik ideális döntés, ez a **technika jó arra is, hogy az előtted álló lehetőségeket mérd össze egymással közvetlenül:**

Tegyük fel, hogy jelen pillanatban csak ez a két lehetőség áll előtted. Összevetve az opciókat, a tágas-csendes-közel a munkahelyhez alapelvárások közül egyik lehetőség sem felel meg az összes ideális elvárásnak – de mind a kettő jól teljesít több másik elvárásban.

És lehet, hogy a konkrét tapasztalatszerzéskor bejönnek új szempontok, amikre korábban nem is gondoltál, például a 2. lakásnál ugyanabban az épületben lakik a főbérlő néni, de nagyon kedves, és közvetlenül eléred, ha bármi meghibásodik – cserébe lehet, hogy vékonyak a falak, és jobban lehallatszanak a fölötted lakó bérlők, akik kisvállalkozást visznek a lakásukból, ezért ott folyton jövés-menés van.

Végül lehet az is, hogy van olyan alapelvárási pont, amit abban az országban az eltérő sztenderdek miatt nagyon kevés lakás üt meg, és ezért kompromisszumot kell keresned. Például Anglia tele van régi házakkal, ezért kevés helyen igazán jó a szigetelés – amivel nagyon mit csinálni nem tudsz, de vehetsz vastagabb dunyhát és melegvizes palackot.

Ilyenkor mérleghelhetsz, és dönthetsz:

- Elfogadod, hogy most nincs ideális opció előtted és valamelyik kompromisszumos megoldást választod (akár az ideális szempontok újraértékelésével).
- Keresel új opciókat, amikre eddig nem gondoltál, például home office heti pár napon, és akkor mindegy, hogy messzebb vagy a munkahelytől.
- Vársz, hogy idővel jön-e jobb opció (ez persze attól függően, hogy miben kell döntened, lehet, hogy kockázatos – nem biztos, hogy van időd várni)

Ennyi! :) Kész az Értékmátrixod, és nagyban segítetted magadnak a döntésedet. Leírni bonyolultabb, mint lerajzolni, úgyhogy bátorítunk, hogy vágj bele, és próbáld ki élesben!

Összefoglalás: Mi mindenre csinálhatsz értékmátrixot?

- Az **országra**, **régióra** vagy **városra**, sőt **kerületre**, ahol élni szeretnél (szórakozási lehetőségek, természeti közelség, közösségi programok, minden és bármi, ami azt segíti, hogy úgy élhess, ahogy szeretnél, kezdve a gyerekbarát óvodától a befogadó közösségen át a szelektív gyűjtésig)
- A **munkahelyre**, amit keresel (fizetés, juttatások, csapat, előrelépési lehetőség, mennyit kell hozzá utazni)
- **Albérletválasztásra** – első alkalommal, amikor még külföldről kezded intézni a folyamatot, lehet, hogy több kompromisszumot kell kötnöd, és ezzel nincs semmi baj. Az a lényeg, hogy a számodra legfontosabb szempontok ne sérüljenek.
- **Bármilyen döntéshelyzetre**, amikor több opció áll előtted, és vacillálsz. Ha sima pro-kontra listát írnál, és fejben kavarnak a gondolataid, szervezd ki papírra azt, hogy mit szeretnél, rajzolj külön mátrixot arról, hogy mi közül választhatsz, és nézd meg, hogy milyen lehetőségeid vannak.

Ha többen vagytok felnőttek a költözésnél, akiknek fontos, hogy ne sérüljenek a saját szempontjai, érdemes saját-saját ideális értékmátrixot csinálni, és összemérni a legfontosabb alapokat, ne csak egyikőtök-másikótok ideális szempontjai érvényesüljenek.

A gyerekek szempontjai sem elhanyagolhatók, és vélemény szinten érdemes lehet bevonni őket a folyamatba, ha úgy látjátok, de azért a döntés a felnőttek kezében legyen (nem lakhat mindenki kastélytoronyban :)

Néhány ötlet inspirációnak

Praktikus szempontok az ország- és városválasztáshoz

- Kell-e vízum, munkavállalási engedély?
- Beszélem-e a nyelvet?
- Kötődöm-e a kultúrához?
- Mennyire bevándorlóbarát a kultúra?
- Mennyire vállalkozóbarát?
- Milyen a közbiztonság?
- Milyen az oktatás?
- Milyen az egészségügy?
- Van-e igény a szakmámra, tudásomra?
- Mennyire könnyű a végleges letelepedés és/vagy az állampolgárság megszerzése?

Életmód szempontok

- Mennyire kutya barát?
- Tudok-e könnyen visszalátogatni Magyarországra?
- Tudnak-e könnyen látogatni a barátok? (Nekik kell-e vízum, drága-e a jegy, stb.)
- Mennyire legyen természetközeli?
- Mennyire fontos a köztisztaság?
- Mennyire biciklis barát?
- Milyen a klíma?
- Mekkora a bürokrácia?
- Mennyire tudok úgy étkezni ott, ahogy szükségem van rá? Speciális diéta, allergia, stb. esetén ez is szempont, hogy ne csak egy gyorsétterem és egy benzinkutas üzlet legyen két kilométeres körzetben, hanem mondjuk piac vagy biobolt vagy rendes szupermarket
- Van-e olyan kulturális közeg, amihez csatlakozhatok? (Legyen szó egyházközösségről, sci-fi klubról, jógaközpontról, moziról.)

Lelki szempontok

Ha már jártál az adott városban, kultúrában, és megfigyeltél dolgokat, hogy miben mások ahhoz képest, ahol most laksz, ezeket a szempontokat most előveheted.

- Milyen érzés kimenni az utcára?
- Milyen a stressz-szintem?
- Hogyan alszom esténként?
- Mennyire érzem magam jól az emberek között (tömegközlekedésen, utcán, stb.)?

Most te jössz!

Minden technikának csak akkor van értelme, ha használod is. Úgyhogy most, hogy elolvastad, miben segíthet az Értékmátrix, vágjunk bele! Válaszd ki azt a területet, amiben döntésre vagy első lépésre van szükséged, és:

1. Rajzold fel az ideális állapotot
2. Rajzold fel a jelenlegi helyzeted ábráját
3. Szűkítsd le az opcióidat
4. Rajzold fel a végleges lehetőségek mátrixait
5. Végezd el az összehasonlítást és hozz döntést!

Leírva lehet, hogy soknak tűnik, de **a gyakorlatban 15-20 perc alatt megleszel vele** – és lehet közben rajzolni, ami mindig jó :) Nyomtatható biankó Értékmátrixot a következő, utolsó oldalon találsz.

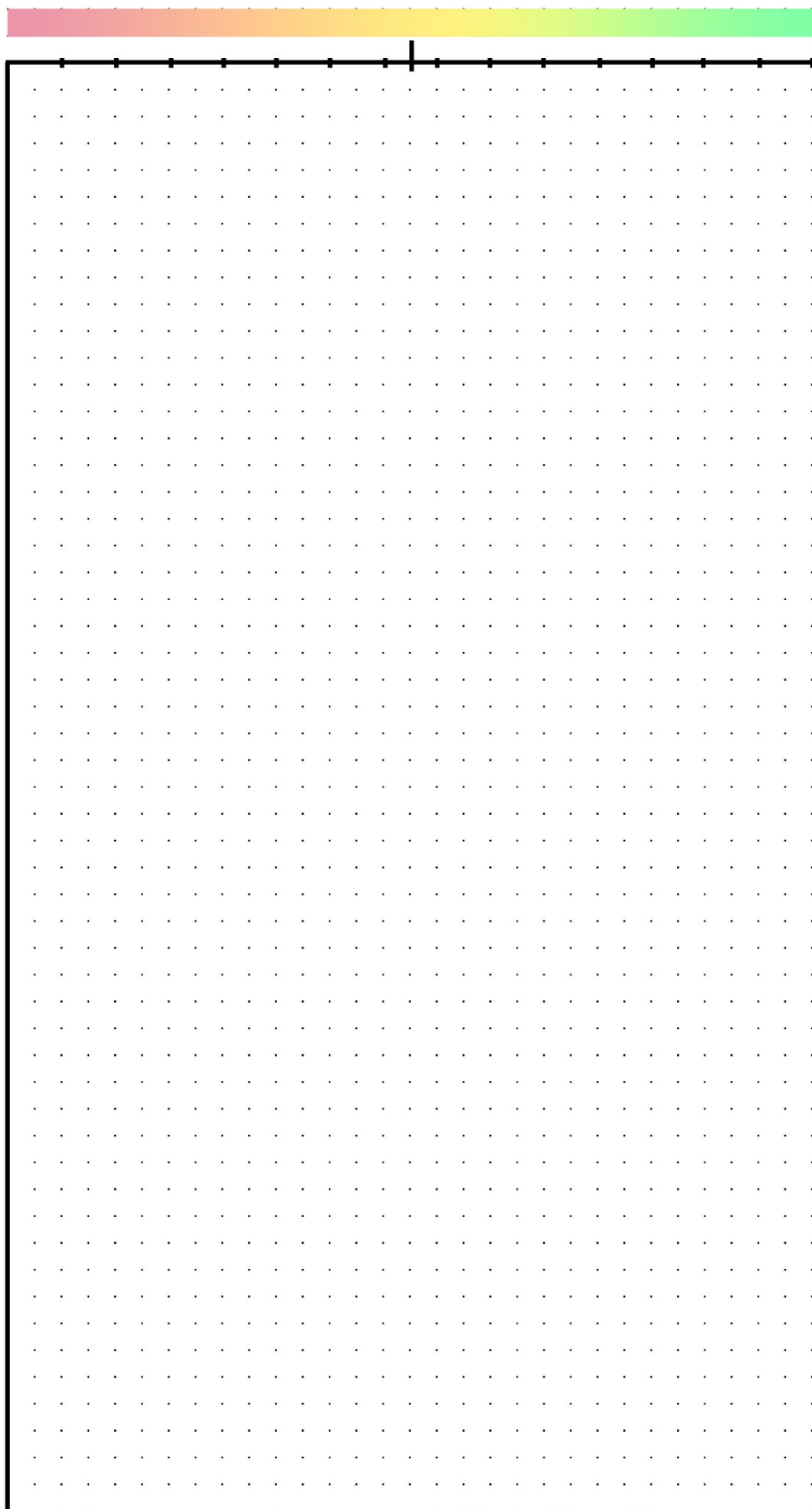
Mire pedig végzel a technikával, **garantáljuk, hogy tisztábban fogod látni a helyzetedet, mint előtte.**

Mire használtad a Kiköltözős Értékmátrixot? Milyen elhatározásra jutottál a hatására? Írd meg nekünk a hello@kikoltoztunk.hu címre! :) Ha nem titkos, be is fotózhatod az eredményt, nagyon kíváncsiak vagyunk, ki hogyan használta a technikát!

(Minden beküldést bizalmasan kezelünk és semmit nem teszünk közzé. Ha annyira tetszene az Értékmátrixod, hogy hivatkoznánk rá a podcastban, anonim módon tennénk és előtte mindenképpen kikérjük az engedélyedet.)

Köszönjük, hogy kipróbáltad ezt a technikát, és hamarosan jelentkezünk újabb, a költözést segítő anyagokkal!

Via és Ádám

KIKÖLTÖZTÜNK. HU